

POSTANOWIENIE

Dnia 26 stycznia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Maciej Pacuda (przewodniczący)

SSN Halina Kiriło

SSN Jerzy Kwaśniewski (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku M. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o wysokość emerytury,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 26 stycznia 2012 r.,

zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Apelacyjnego [...]

z dnia 25 października 2011 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 24 listopada 2010 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację wnioskodawcy M. Z. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Z. z dnia 1 września 2010 r. oddalającego odwołanie wnioskodawcy od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 lutego 2010 r. odmawiającej wnioskodawcy przeliczenia podstawy wymiaru emerytury.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku złożył pełnomocnik wnioskodawcy. Wartość przedmiotu zaskarżenia określił on na kwotę 10.000 zł. Skarżący – wezwany przez Przewodniczącego Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Apelacyjnego [...] do wskazania sposobu i podstawy wyliczenia

wartości przedmiotu zaskarżenia – wskazał, że różnica między wysokością świadczenia otrzymywanego przez wnioskodawcę a wysokością świadczenia, o które się ubiega wynosi miesięcznie 478,56 zł. Kwota powyższa powinna być wypłacona wnioskodawcy za okres 22 miesięcy tj. od grudnia 2008 r. do 27 września 2010 r. (data złożenia apelacji).

Postanowieniem z dnia 30 września 2011 r. Sąd Najwyższy zwrócił Sądowi Apelacyjnemu skargę kasacyjną celem sprawdzenia wartości przedmiotu zaskarżenia oraz dopuszczalności skargi.

Postanowieniem z dnia 10 października 2011 r. Sąd Apelacyjny postanowił sprawdzić wartość przedmiotu zaskarżenia i zarządzając w tym celu dochodzenie zobowiązał pełnomocnika organu rentowego do ustosunkowania się do określonej przez pełnomocnika wnioskodawcy wartości przedmiotu zaskarżenia przez wskazanie kwoty wyliczonej przez organ rentowy.

W piśmie procesowym z dnia 20 października 2010 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. wskazał, że przy przyjęciu najkorzystniejszego, dochodzonego przez wnioskodawcę wariantu przeliczenia emerytury, różnica między miesięczną kwotą świadczenia pobieranego a kwotą świadczenia dochodzonego wynosi 478,56 zł.

Postanowieniem z dnia 24 października 2011 r. Sąd Apelacyjny ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 5.742,72 zł. W konsekwencji powyższego postanowienia z 24 października 2011 r., osobnym postanowieniem z dnia 25 października 2011 r. Sąd Apelacyjny na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawcy. W uzasadnieniu postanowienia z dnia 25 października 2011 r. Sąd Apelacyjny wskazał, że stosownie do przepisu art. 22 k.p.c. na wartość przedmiotu zaskarżenia składać się będą różnice pomiędzy dochodzonym a pobieranym przez wnioskodawcę świadczeniem za okres jednego roku. Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego, jeżeli przedmiotem sporu nie jest prawo do emerytury, lecz jedynie jego wysokość, to dopuszczalność zaskarżenia wyroku Sądu drugiej instancji uzależniona jest od wartości przedmiotu zaskarżenia obliczonej w oparciu o przepis art. 22 k.p.c. i stanowi różnicę między wysokością świadczenia wypłacanego przez organ rentowy, a wysokością świadczenia żądanego przez ubezpieczonego w skali jednego roku. Żądanie

wyrównania świadczenia nie stanowi odrębnego roszczenia w rozumieniu art. 19 § 1 i 21 k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia marca 2011 r., II UZ 3/11 – LEX nr 844749; z dnia 3 marca 2011 r., II UZ 5/11 – LEX nr 846582). Wartość przedmiotu zaskarżenia nie ulega zwiększeniu o kwotę dochodzonego wyrównania.

Sprawdzenie wartości przedmiotu zaskarżenia doprowadziło do ustalenia tej wartości na kwotę niższą niż 10.000 zł (5.742,72 zł), co powoduje niedopuszczalność skargi kasacyjnej.

Postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 25 października 2011 r. zaskarżył zażaleniem wnioskodawca zarzucając naruszenie art. 398⁶ § 2 k.p.c. i wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia z uwzględnieniem kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych.

W ocenie żalącego się do sprawdzania wartości przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej powinny mieć zastosowanie ograniczenia czasowe określone w art. 25 § 1 i § 2 k.p.c. Kwota 10.000 zł, chociaż błędna, nie została sprawdzona stosownie do przepisu art. 368 § 2 k.p.c., który odsyła do odpowiedniego stosowania art. 19-24 k.p.c. i art. 25 § 1 k.p.c. w zakresie ustalania wartości przedmiotu zaskarżenia. W konsekwencji – zdaniem żalącego się – wartość zaskarżenia z postępowania apelacyjnego odnosi się również do postępowania kasacyjnego. Według skarżącego jego stanowisko zgodne jest z postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2008 r., I PZ 26/08 – OSNP 2010/5-6/67 oraz z dnia 8 grudnia 2000 r., I CZ 115/00 – Lex nr 51342.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Podstawą wydania zaskarżonego rozpatrywanym zażaleniem postanowienia Sądu Apelacyjnego o odrzuceniu skargi kasacyjnej wnioskodawcy było postanowienie tego Sądu z dnia 24 października 2011 r., którym Sąd Apelacyjny ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 5.742,72 zł. Postanowienie to chociaż nie podlega osobnemu zaskarżeniu, mogło być poddane rozpoznaniu przez Sąd Najwyższy w trybie art. 380 k.p.c. Jednakże w rozpatrywanym zażaleniu od postanowienia z dnia 25 października 2011 r. nie ma wniosku o weryfikację

postanowienia z dnia 24 października 2011 r. o ustaleniu wartości przedmiotu zaskarżenia. W konsekwencji braku wniosku o rozpoznanie postanowienia oznaczającego wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 5.742,72 zł, to jest kwotę niższą niż dziesięć tysięcy złotych, Sąd Apelacyjny w zaskarżonym postanowieniu odrzucił skargę kasacyjną jako niedopuszczalną – na zasadzie oczywiście prawidłowego zastosowania art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 398² § 1 k.p.c.

Niezależnie od powyższego nie ma racji skarżący, że wskazana przez niego błędnie w postępowaniu apelacyjnym wartość przedmiotu zaskarżenia jest wiążąca także dla postępowania kasacyjnego.

W odróżnieniu od kasacji, będącej odwoławczym środkiem kontroli instancyjnej orzeczeń, wprowadzona do systemu prawnego od dnia 6 lutego 2005 r., skarga kasacyjna przysługuje od orzeczeń prawomocnych (art. 398¹ § 1 k.p.c.), przez co stała się w pełni nadzwyczajnym, szczególnym środkiem odwoławczym. Sąd Najwyższy nie jest sądem "trzeciej instancji", a skarga kasacyjna nie jest środkiem prawnym wnoszonym w toku instancji (w ramach instancyjnego postępowania sądowego). Już z tych tylko względów nie ma – wbrew żalącemu się – adekwatnego odniesienia do sprawy pogląd wyrażony w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2000 r., I CZ 115/00 – Lex nr 51342. Zaskarżone postanowienie Sądu Apelacyjnego nie jest także sprzeczne z powoływanym w zażaleniu poglądem Sądu Najwyższego zawartym w postanowieniu z dnia 20 października 2008 r., I PZ 26/08 – OSNP 2010/5-6/67, że określona w pozwie wartość dochodzonego roszczenia, pozostaje aktualna w postępowaniu apelacyjnym i kasacyjnym przede wszystkim dlatego, że w niniejszej sprawie z odwołania od decyzji organu rentowego, w której wartość przedmiotu żądania nie została określona w odwołaniu, nie zachodzi analogiczna pod względem przedmiotowej kwestii sytuacja jak w sprawie, w której istotne było określenie zakresu żądanej ochrony w pozwie.

Skarga kasacyjna – jako szczególny środek zaskarżenia wnoszony od prawomocnych orzeczeń – musi spełniać określone ustawowo wymogi, które określają jej dopuszczalność. Taki wymóg statuuje między innymi przepis art. 398² § 1 k.p.c., zgodnie z którym skarga kasacyjna nie przysługuje w sprawach o prawa majątkowe z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, w których wartość

przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych. Przepis art. 398² k.p.c. ma charakter bezwzględny i nie jest dopuszczalne dowolne, zależne wyłącznie od woli stron „oznaczenie” wartości przedmiotu zaskarżenia po to ażeby uzyskać uprawnienie do wniesienia skargi kasacyjnej w sprawie, w której skarga taka jest niedopuszczalna (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 1997 r., I CKN 46/97 – OSNC 1997/11/180, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2000 r., II UZ 124/00 – OSNAPiUS 2002/12/294).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że obowiązek oznaczenia w postępowaniu kasacyjnym wartości przedmiotu zaskarżenia nie może ograniczać się jedynie do wskazania kwoty przekraczającej kwotę decydującą o dopuszczalności skargi, lecz powinien być rozumiany jako zobowiązanie do wykazania podstaw, na których opiera się wyliczenie, adekwatne do przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 6 stycznia 2010 r., I UK 289/09 LEX nr 577827, z dnia 6 października 2009 r., II UZ 32/09, LEX nr 574543, z dnia 13 maja 2005 r., I UZ 23/05, OSNP 2005 nr 24, poz. 399, z dnia 13 maja 2005 r., II UZ 25/05, OSNP 2005 nr 23, poz. 383).

W związku z powyższym, Sąd Najwyższy uznając bezzasadność zażalenia, na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. postanowił jak w sentencji.